

Vzgoja otrok in odraslih

V mednarodnem letu otroka še bolj poskrbimo za varnost najmlajših na cestah

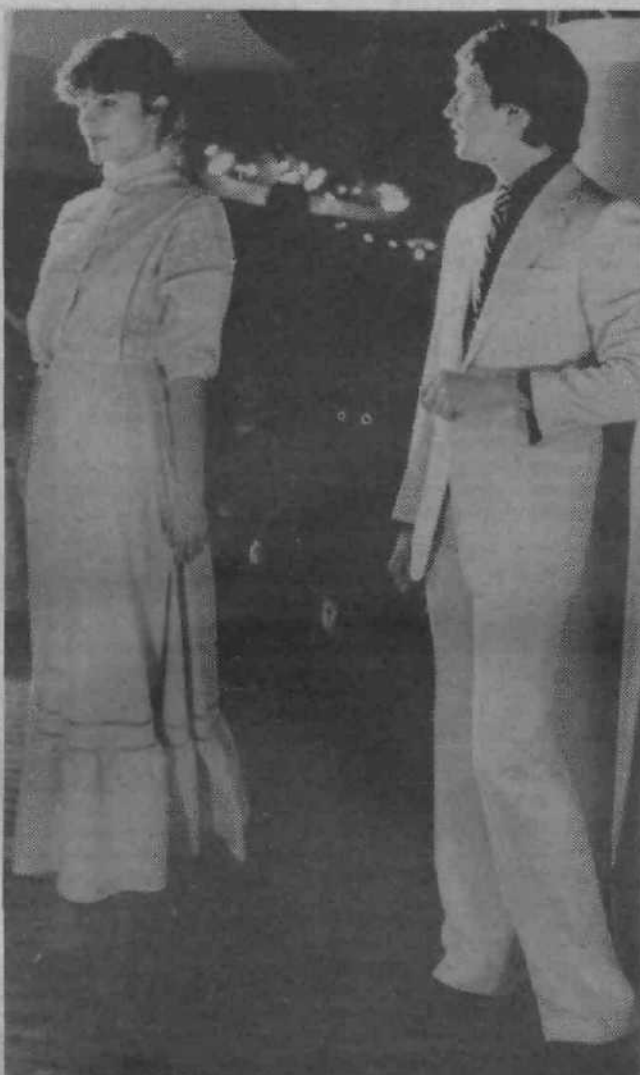
Nekatere raziskave so pokazale, da otroci že po tretjem letu starosti sami hodijo po cestah in nekaterih drugih javnih površinah, že v predšolskem obdobju, nekako pri petih letih pa sami prehodijo kos poti ali kar celo pot v vrtec, na obiske v sosesščino ali na igrišča. Tako je – žal – tudi razumljivo, da imajo v črnih cestnih statistikah precejšen delež, ko v okoli 36 odstotkih neprevidno prečkajo cesto zunaj prehoda za pešce, so neprevidni s kolesi, se žogajo na cesti ali v neposredni bližini le-te.

Ob tako skokovitem naraščanju prometa, kot ga imamo pri nas (samo lani na primer je bilo v Ljubljani že sto tisoč motornih vozil in vozniki iztli ima v žepu že 120 tisoč Ljubljancem), je seveda več kot upravičeno vprašanje, kako zavarovati otroke.

Marsikaj je bilo že storjenega, prav posebej pa so to problematiko poudarili na letošnjih sejah koordinacijskega odbora za mednarodno leto otroka; skrb za varnost otrok (na cesti in seveda v vseh drugih okoljih) bo eno vodilnih gesel in ukrepov. Skladno s tem je že pripravljen akcijski načrt republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Zastavili so ga zelo široko in temeljito, konkretna izvedba pa je seveda odvisna od zavzetosti organizatorjev in posameznih izvajalcev, predvsem pa od vseh odraslih udeležencev v prometu. Najpogostejša oznaka, »da je otrok nepreviden v prometu«, je vendarle samo relativna. Dojemanje prostora je zelo zapleten proces, ki ima tako kot vsako otroško svojo naravno razvojno pot. Zaradi tega je akcija naravnana na dve enako pomembni področji: na otroka, ki mu je treba časa primerno dati kar največ znanja in prometne vzgoje tako v vrtcu kot celodnevni šoli in na vzgojo odraslih. Tudi to je ob vseh manifestativnih in delovnih akcijah primeren prispevek mednarodnemu letu otroka.

B. D.

Sejem Moda 79 je tudi letos mimo. Razen nekaterih manjših spodrsiljev je prireditel čudovito uspešna. Slika: T. Bratok

SEJEM MODE 1979

Razkošje na Gospodarskem razstavišču

Zvone Dragan: Tehnični razvoj bo prinesel velike spremembe

Sedaj že tradicionalni sejem mode na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani se je letos odlikoval z velikanskim številom razstavljalcev, poplavo novitet ter dvema modnima revijama v hali A in v festivalni dvorani.

Moda 79 je od dosedanjih sejmov bržkone presegla vsa pričakovanja. Ne toliko po številu razstavljalcev kolikor po razkošnosti barv, modelov in nenazadnje po veliki, žal le sejemski, izbiri. V dneh med 13. in 19. januarjem so si obiskovalci v 198 paviljonih lahko ogledali izdelke čez petsto razstavljalcev iz vse Jugoslavije.

Zvone Dragan, podpredsednik republiškega izvršnega sveta, je v svojem otvoritvenem govoru povedal marsikaj zanimivega. Med drugim, da se kljub obilici težav, s katerimi se srečuje slovenska in jugoslovanska tekstilna industrija, to ne pozna na zaostanku pri modi, saj nekatere delovne organizacije kljub težavam dosega evropsko in svetovno raven tako v kvaliteti kot v obliki. Tako se tekstilna industrija že desetletja sooča z vsemi protislovji našega razvoja, pri katerem se po eni strani kaže prodornost, visoka produktivnost in poslovna uspešnost, po drugi pa ekstenzivnost, slaba strojna opremljenost in stagnacija. Trgovina bi se po besedah Zvoneta Dragana tudi na področju tekstila morala povezati s proizvodnjo na dohodkovni podlagi, ker bi le tako lahko izgladili protislovja pri usklajevanju proizvodnih programov.

Znano je, da smo v družbenem planu Slovenije do leta 1980 predvideli povečanje proizvodnje konfekcije, zlasti vrhnjih oblačil, prav tako bo naša tekstilna industrija modernizirala proizvodnjo z uvedbo sodobnejše in novejša tehnologije ter avtomatizacije. Pri tem je treba računati, da bo tehnični razvoj prihodnjih let prinesel velike spremembe.

Napredek strojne, kemične in elektroindustrije, predvsem elektronike, ima vse večji vpliv na povečanje produktivnosti dela, zato bo tekstilna industrija po ekonomski učinkovitosti lahko kmalu postala enakovreden partner ostalim industrijskim vejam. Organizacije združenega dela so ugotovile, da ni smotno bistveno povečati obsega proizvodnje, temveč je prišel čas, ko se morajo usmerjati v proizvodnjo aktualne mode in visoke kakovosti izdelkov, hkrati pa občutno povečati produktivnost dela. To je edina pot, tako na domačem tržišču, kjer je potrošnik vse bolj zahteven, kot tudi na tujem tržišču, kjer se soočajo z močno konkurenco iz industrijsko razvitejših držav. Sodobna kreacija, moderne barve in vzorci pa še vedno težko prodirajo z razstavnih prostorov v večino trgovin, čeprav je vidno povpraševanje po visoko modnih izdelkih tako v velikih centrih kot tudi v manjših mestnih središčih.

Ob koncu govora je tovariš Dragan poudaril vlogo in pomen Gospodarskega razstavišča kot nenadomestljivega spodbujevalca tesnejših stikov med proizvodnjo in trgovino. Nova samoupravna organiziranost razstavljalcev pa je pomemben nadaljnji korak k tesnejšemu povezovanju med GR in gospodarstvom.

Izredno zanimanje za sejem Moda 79 in podobne sejme očitno kaže, da je postal razstaven prostor že ovira nadaljnjemu razvoju, zato so načrti za povečanje razstavnega prostora za 15.000 m² in gradnjo hotela v tem izrazitem poslovnem središču Ljubljane vsakakor že objektivna nujnost.

Eno z drugim: na Gospodarskem razstavišču smo videli veliko lepega, zanimivega, razkošnega, toda... Če ne bi bilo tega »toda«! Vse pa le ni bilo tako »naj«, kot bi sicer lahko bilo. Bilo je nekaj drobnih stvari, ki so motile, motile bolj prefinjenega obiskovalca kot površnega pasanta. Naj od teh cvetov najprej omenimo razstavo fotografij modnih fotografov, ki je bila vse prej kot to. Prvič je bila postavljena na napačnem mestu, drugič so bile fotografije tako tematsko kot oblikovno stereotipne, plagirane in daleč pod nivojem tovrstne fotografije tako pri nas kot v svetu, čeprav za nekatere avtorje ne bi mogli trditi, da jim manjka talenta in rutine. Izstopal je le Dušan Arzenšek, ki je – dasiravno ni pokazal čisto nič novega – vendarle skušal dati vtis svetovljanski uglednosti.

Druga nerodnost, ki bi jo kazalo omeniti, pa sta dve modni reviji, ena v hali A in druga v festivalni dvorani. Stvar še ne bi bila tako čudna, če ti ločeni modni reviji ne bi bili odraz medsebojnih trenj dveh slovenskih združenj, ki se vsako zase ukvarja s prikazovanjem proizvodnje tekstilne industrije.

Nenazadnje je tu še majhen in povsem nepotreben spodrsilaj: stekleno-ledena prevleka pred razstavnimi halami, ki ni zagotavljala varne hoje obiskovalcem. Lahko bi našli še nekaj spodrsilajev, toda bodi dovolj. Je že tako, da se celota gradi iz malenkosti in če tega ne upoštevamo, vtis seveda ni tako veličasten.

TADEJ BRATOK

REKREACIJA

Pod lipami je najprijetneje

Razširitev avtokampa na Ježici že letos

Naslova nismo izbrali slučajno. Starejši Ljubljanci se še dobro spominjajo prijetnega kraja na Ježici, kjer so poleti cvetele lipe, kjer je dišalo in so se meščani hodili hladit pod krošnje mogočnih lip ter se krepčati s kranjskimi klobasami in cvičkom, kdaj pa kdaj so tudi zaplesali. Tako je bilo nekoč. Tudi danes ni dosti drugače, le s to razliko, da nostalgičnega blagopojutja pa družinskih sprehodov in otrok s pokalicami v modrih mornarskih uniformah ni več. Sedaj stojijo tam jekleni konjički iz domala vse Evrope in poleg trnovske govorice je slišati še druge jezike: od čudne finščine do pojoče italijanščine. Na mestu, kjer so se včasih sklepala in tkala nežna prijateljstva židanih ljubljanskih meščanov, je danes avtokamp Ježica – edini »ta pravi« turistični objekt v naši občini.

Poskušajmo na kratko predstaviti avtokamp na Ježici. Trenutno spada ta objekt k tozdu Gostinstvo Bežigrad Gostinskega podjetja Ljubljana, vsi skupaj pa so pod streho sozda GHT. To nam je uvodoma po-

vedala Sonja Vrščaj, direktorica tozda Gostinstvo Bežigrad. Poleg avtokampa ima Gostinstvo Bežigrad še bife v Savljah, Kurentov hram, bife na Parmovi in interno okrepčevalnico na ljubljanskem sodišču. S svojimi 75 uslužbenci ta kolektiv še kar uspešno opravlja svoje delovne naloge, dasiravno situacija v gostinstvu ni nič kaj rožnata. Pestijo jih cene, pa velika fluktuacija osebja, zlasti med natakariji, in še kaj. Avtokamp Ježica je dobil današnjo podobo pred dobrih desetimi leti in obsega športna igrišča, prenočitvene kapacitete in restavracijo.

Letno kopališče je priljubljena točka Ljubljancem v vročih mesecih kislh kumaric, pa tudi tujih turistov se v bazenih pri Šternu namaka vse več. Sprejmejo 3500 kopalcev. Bolj zanimivo od letnega je zimsko ogravano kopališče, ki je bilo sploh prvo te vrste v Ljubljani. Tovarišica Vrščajeva nam je povedala, da je imelo kopališče na začetku precej več obiska kot sedaj, pač zato, ker je bilo takrat to nekaj novega. Sedaj je kopališče v dopoldanskih urah v glavnem rezervirano za šolske skupine, »uradno« pa je odprto v popoldanskem času med 16. in 21. uro. Obisk se seveda spreminja glede na vreme, v glavnem pa bazen uporabljajo delovne organizacije za rekreacijo delavcev. Stroški za vzdrževanje in ogrevanje zimskega kopališča so ogromni in jih nikakor ne morejo pokriti zgolj s sredstvi, ki jih dobijo kot najemnino. Direktorica Sonja nam je zaupala še novost, da so začeli pred kratkim pod strokovnim vodstvom profesorja Šinka s tečajmi aktivne rekreacije, kjer udeleženci poleg vseh mogočih orodij v trinskem kabinetu in potanju v savni uporabljajo tudi zimski bazen. Takšna kombinirana rekreacija dvakrat na teden pod strokovnim vodstvom je pri nas nekaj novega in če se bo stvar obnesla, bo verjetno postala zelo popularna.

S tem pa možnosti rekreacije v avtokampu Ježica še niso izčrpane. Po želji je mogoče obiskati keglišče, igrati namizni tenis in še kaj.

Poleg rekreativnih dejavnosti pa ostaja na Ježici avtokamp s svojimi drugimi zmogljivostmi, predvsem gostinskimi. Ta trenutek imajo v šestih bungalovih na razpolago 48 postelj, gradijo pa nove kapacitete, kjer bodo 103 postelje v treh objektih, vsak objekt bo imel tudi svojo kuhinjo in možnost dostopa z invalidnimi vozčki. V daljni prihodnosti pa razmišljajo o hotelu z restavracijo in tako bi imeli v končni fazi skupaj 250 postelj. Objekti, ki jih gradijo sedaj, bodo

imeli centralno ogrevanje, da bodo turisti ob akutnem pomanjkanju sob v Ljubljani lahko prespali na Ježici skozi vse leto, razen tega pa je tudi vse več gostov, zlasti tujih, ki se držijo načela vračanja k naravi in jih bivanje v hotelih nekako utesnjuje.

Obeti in načrti so res lepi, vendar se kot po pravilu vse ustavi pri pomanjkanju sredstev. No, ko bo rešeno tudi vprašanje denarja in bodo zgradili vse, kar so si zamislili, bodo sedanji kompleks avtokampa lahko preimenovali v turistično naselje Ježica. Nemara nam niti ne bo treba tako dolgo čakati na ta trenutek!

T. D.

S KAMNIŠKIM VLAKOM

Ceneje in hitreje

Spomladi še štirje vlaki in izletniški vlak s parno vleko – Postaji tudi na Brinju za Bežigradom in v novem naselju v Trzinu

Železniško progo Ljubljana-Kamnik vsak dan prevozi 22 vlakov, med njimi 14 potniških. Na tej 24,5 km dolgi progi so potniški promet zaradi nerentabilnosti ukinili leta 1968, a so ga po desetletnem mirovanju 28. maja 1978 spet uvedli in kmalu so stalni potniki potrdili potrebo po tem ukrepu.

Potnikov je dovolj, saj je vožnja z vlakom hitrejša in cenejša od avtomobilske. Poglejmo: od Črnuča do centra Ljubljane potrebuje potnik z avtobusom najmanj 25 minut, z vlakom pa le 7 minut, medtem ko je cena enaka (4 dinarje).

V razgovoru s šefom postaje na Črnučah Stanetom Vončina, ki že celih 38 let nosi železničarsko uniformo, smo izvedeli za novo-

sti, ki jih bo vpeljal novi vozni red (28. maja):

»Zaradi vse večjih potreb potnikov predvidevamo uvedbo štirih novih vlakov, da bodo zveze boljše. Ob koncu tedna bo vozil izletniški vlak s parno lokomotivo v starem, klasičnem stavu. Uvedli bomo tudi novi postaji: v novem naselju v Trzinu in na Brinju med plinarno in Embo.«

Proga in signalizacija sta že zastareli in dotrajani. Predvidevate obnovo?

»V najkrajšem času bomo začeli z obnovo proge in signalizacije. Še vedno je namreč varnost na progi odvisna od človeka in njegovega razpoloženja. Precej je prehodov čez progo, a le malokateri je zavarovan z zapornicami, pa še te

Stane Vončina, šef železniške postaje na Črnučah.

dvigujemo in spuščamo ročno. Vendar so tudi občani precej neprevidni: hodijo po progi, včasih se celo s kolesom vozijo med tračnicami, prečkajo progo, kjer jih je volja, ne upoštevajo spuščenih zapornic in se tako izpostavljajo življenjski nevarnosti. Pogosto jih opozarjamo, pa nas le malokdo posluša,« je zaključil Stane Vončina, ki poleg dolžnosti šefa postaje na Črnučah opravlja tudi delo odpravnika vlakov in nadzornika. IVAN ŠUČUR

Mladi tehniki na sarajevski TV

V soboto, 6. januarja, je delovna skupina redakcije »5 plus« RTV Sarajevo obiskala mlade tehnike osnovne šole Danile Kumarjeve. Snemali so jih pri delu za redno serijsko oddajo. Te oddaje imajo vselej drugo temo, prikazujejo pa dejavnost mladine na jugoslovanskih osnovnih šolah. V teh oddajah prikažejo eno delovno skupino iz vsake republike pri posamezni prostora dejavnosti.

Tako so se mladi tehniki iz Ljubljane vključili v skupni program mladih tehnikov Jugoslavije preko RTV Sarajevo in obenem prvič spoznali potek snemanja za televizijsko oddajo. Gostje iz Sarajeva so bili izredno prijazni z mladimi tehnikami.

K. A.